

СМС, 87

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/12383 din 08.08.2023
La nr. 234 din 10.07.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 6 (șase) file.

Director adjunct

Digitally signed by Cojocaru Vadim
Date: 2023.08.08 14:31:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vadim COJOCARU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>2063</u>		
"08"	<u>08</u>	20 <u>23</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8943 din 08.08.2023

la proiectul de lege vânătorii și a protecției fondului cinegetic

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, fiind identificat la link-ul <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6557/language/ro-RO/Default.aspx>.

Prin urmare, considerăm că etapa statuată la art. 8 lit.b) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost respectată de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect și nota informativă.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „Proiectul de lege propus ar permite, pe de o parte, excluderea lacunelor existente în legislația din domeniu, iar pe de altă parte, ar reglementa, ar corela și ar armoniza toate raporturile atât din domeniul vânătorii, cât și din domeniul administrării eficiente și durabile a Fondului Cinegetic Național (FCN), ocrotirii, reproducerii și exploatării resurselor animalelor de interes cinegetic, ultimele fiind aduse în concordanță cu interesele cetățenilor, economice și sociale ale statului, prevăzute în Constituția Republicii Moldova.”

Totodată autorul stabilește că „Proiectul de lege prevede atingerea următoarelor obiective:

- ralierea la convențiile internaționale de ocrotire și protecție a faunei de interes cinegetic;
- crearea unei baze normative exacte în domeniul vânătorii și gospodăriei cinegetice, în baza căreia va fi adoptat sistemul actelor normative subordonate legii;
- crearea unei baze economice favorabile pentru protecția și reproducerea speciilor de animale de interes cinegetic;
- crearea rețelei naționale de fonduri cinegetice;
- definirea noțiunii de fond cinegetic ca unitate de gospodărire cinegetică, fond cinegetic - unitatea de gospodărire cinegetică constituită din fauna de interes cinegetic și habitatele acesteia, delimitat astfel încât să asigure o integritate structurală stabilă a populațiilor speciilor de interes cinegetic. Zonele cu protecție integrală din ariile naturale protejate de stat nu se includ în fondurile cinegetice;
- stabilirea criteriilor și suprafeței unui fond cinegetic - fondul cinegetic este constituit pe o suprafață nu mai mica de 2000 ha, delimitat distinct pe limite naturale sau administrative, cum ar fi: culmi, cursuri de apă și altele asemenea, și/sau limite artificiale stabile în timp, cum ar fi: drumuri, căi ferate, autostrăzi, linii electrice, canale de irigații și altele asemenea, ușor identificabile.
- definirea noțiunii de Administrator al Fondului Cinegetic Național, - autoritatea administrativă în subordinea organului central de specialitate al administrației publice care asigură implementarea politicii de stat în domeniul cinegeticii. Astăzi această funcție îi revine Agenției Moldsilva;
- definirea noțiunii de gestionar - persoană juridică înregistrată în Republica Moldova, care are atribuită în gestiune unul sau mai multe fonduri cinegetice;
- definirea noțiunii de gestiune - activitate economică de gospodărire durabilă a fondului cinegetic, realizată de gestionar în baza contractului de gestiune;
- corelarea intereselor vânătoarești cu interesele proprietarilor de terenuri;
- stimularea măsurilor de protecție a animalelor sălbatice și înăsprirea sancțiunilor pentru încălcarea legilor cu incidență în domeniu;
- asigurarea condițiilor pentru dezvoltarea turismului cinegetic.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune adoptarea în redacție nouă a Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic, în acest sens fiind propusă abrogarea Legii vânătorii și fondului cinegetic nr.298/2018, intrată în vigoare la 01.03.2021. Deși conținutul proiectului în mare parte reflectă dispozițiile Legii nr.298/2018, au fost identificate și reglementări noi în ce privește instituirea plății anuale pentru gestiunea fondului cinegetic, excluderea plafonului maxim a suprafeței terenului pentru formarea fondului cinegetic, modificarea modului de încheiere a contractului de gestiune, prin licitație publică sau prin negocieri directe, suplimentarea mijloacelor utilizate în practicarea vânătorii.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul Agenției Moldsilva, în calitate de Administrator a Fondului cinegetic național, fiind abilitată cu funcții de elaborare, aprobare a instrucțiunilor metodice, modelului contractului de gestiune a fondului cinegetic și control a activității în domeniul cinegetic sub aspectul respectării prevederilor contractuale de gestiune a fondurilor cinegetice, încasarea plăților anuale pentru fondurile cinegetice atribuite în gestiune.

Urmare a examinării prevederilor proiectului, se constată intenția de concentrare a competențelor de elaborare, aprobare și control în sarcina unei singure autorități, acțiune care poate avea impact negativ asupra modului de realizare a atribuțiilor atribuite, agenții publici fiind tentați în elaborarea și aprobarea unui cadru normativ permisiv și/sau interpretabil, care ulterior poate fi implementat abuziv, în interes personal, a gestionarului fondului cinegetic sau a unui terț, astfel afectând interesul public general.

Totodată, de prevederile proiectului vor beneficia gestionarii fondurilor cinegetice, care vor obține venituri din administrarea fondului cinegetic, prin eliberarea permiselor de vânătoare, inclusiv vânătorilor străini, repararea prejudiciului cauzat fondului cinegetic, confiscarea vânatului racolat ilicit (braconaj).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă a fost elaborată potrivit cerințelor stabilite la art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate prevederile condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi.

Totodată se constată, că argumentele invocate pentru justificarea necesității adoptării în redacție nouă a Legii vânătorii și protecției fondului cinegetic nu sunt prezentate în nota informativă, nefiind specificate lacunele identificate la aplicarea Legii nr.298/2018.

Suplimentar, se constată necesitatea avizării proiectului de către autoritățile publice implicate în domeniul cinegetic, cum ar fi Ministerul Mediului (inclusiv avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Agenției Moldsilva), Ministerul Afacerilor Interne, Institutul de Zoologie, societăților de vânători, etc. Astfel asigurând realizarea principiilor consultărilor publice a proiectului și evitării adoptării prevederilor lacunare și irealizabile.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Protrivit notei informative, autorul enunță că „Implementarea legii nu necesită acordarea suportului financiar suplimentar de la bugetul de stat. Procedurile noi instituite vor fi implementate în limita capacităților instituționale ale entităților implicate în proces”.

Cu toate acestea, în proiectul legii se stabilește crearea în subordinea Agenției Moldsilva a subdiviziunilor structurale teritoriale distincte și specializate în domeniul cinegetic, numit serviciul cinegetic teritorial, a căror finanțare se realizează din contul bugetului de stat, și prin urmare presupune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

În concluzie, se consideră necesar de a completa argumentarea economico-financiară, în corespundere cu rigorile stabilite în anexa nr.1 la Legea nr.100/2017, unde se statuează că la compartimentul Fundamentarea economico-financiară „*se descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări.*”

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019, unde se stabilește că potrivit art. 13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător: „(1) *Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ*”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În textul proiectului au fost identificate prevederi formulate ambiguu și norme de trimitere defectuoase, care pot afecta corecta interpretare și aplicare a normelor proiectului. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme contradictorii dintre prevederile acestuia cu reglementările Codului contravențional, în ce privește competența întocmirii actului de constatare, care potrivit proiectului se atribuie în sarcina personalului specializat al gestionarului, deși în Codul contravențional această sarcină îi revine angajatului din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Agenției Moldsilva, în calitate de administrator al Fondului cinegetic național. În conținutul proiectului au fost identificate multiple discrepanțe în ce privește atribuțiile administratorului, în special în ce privește cumularea de competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa.

Totodată, se identifică omisiuni în reglementarea modului de atribuire în gestiune a fondului cinegetic, fiind insuficient descris procedura de informare a participanților, stabilirea unui termen de depunere a cererii de participare, actele ce urmează a fi prezentate, condițiile de eligibilitate, modul de informare a rezultatelor, inclusiv în ce privește selectarea procedurii de licitație publică sau negociere directă. Analiza detaliată este prezentată în compartimentul III al raportului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art. 4 alin.(2) Art.5 alin.(5)</p> <p>Articolul 4. [...] (2) Instrucțiunile metodologice privind amenajarea fondului cinegetic sunt elaborate și aprobate de către Administrator.</p> <p>Articolul 5. [...] (5) Modelul contractului-tip de gestiune a fondului cinegetic este elaborat și aprobat de către Administrator.</p> <p>Articolul 10. [...] lit.h) efectuează controlul activității în domeniul cinegetic sub aspectul respectării prevederilor contractuale de gestiune a fondurilor cinegetice;</p> <p>Articolul 8. [...] (1) Organul central de specialitate al administrației publice asigură elaborarea și monitorizarea implementării politicilor și actelor normative în domeniul gestionării durabile a Fondului cinegetic național.</p>
<p>Obiecții:</p> <p>În sensul noțiunii din proiect, administrator este „<i>autoritatea administrativă în subordinea organului central de specialitate al administrației publice care asigură implementarea politicii de stat în domeniul cinegeticii</i>”, astfel se relevă că competența de elaborare și aprobare a instrucțiunilor metodologice privind amenajarea fondului cinegetic se atribuie unei autorități administrative din subordinea unui minister.</p>

Dacă analizăm dispozițiile Legii nr.98 privind administrația publică centrală de specialitate, potrivit art.11 alin.(1) lit. c) se dispune că ministrul „asigură coordonarea, supravegherea și controlul activității administrației publice în domeniile de activitate încredințate ministerului pentru realizarea misiunii și pentru îndeplinirea funcțiilor acestuia.”

Astfel, întru executarea responsabilității ministerelor pentru implementarea politicilor statului în domeniile de competență distribuite, în Hotărârea Guvernului nr.145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, la art.8 alin.(12) se stabilește că Ministerul este investit cu dreptul de elaborare și aprobare a instrucțiunilor și indicațiilor metodice în chestiunile ce țin de competența sa.

Prin urmare, se constată că atribuirea dreptului autorității administrative din subordinea organului central de specialitate, de aprobare a instrucțiunilor metodice, excede cadrul de reglementare prezentat.

Totodată, la art.5 alin.(5) din proiect se stabilește că modelul contractului de gestiune a fondului cinegetic este elaborat și aprobat de către Administrator, iar potrivit art.10 lit.h) se stabilește că controlul respectării contractului de către gestionar se efectuează la fel de către Administrator, în acest caz Agenția Moldsilva.

Respectiv, se relevă că unei autorități publice i se atribuie concomitent atribuții de elaborare, aprobare și control, fapt ce poate constitui un pericol în realizarea corespunzătoare a obiectivelor legii, întrucât investirea unei autorități cu dreptul de elaborare, aprobare și control are două laturi potențial periculoase. Pe de o parte, autoritatea / funcționarul public poate promova reglementări interpretabile sau permissive, astfel prejudiciind, cu intenții corupte, interesele anumitor persoane ținute să aplice regulile stabilite de autoritatea respectivă. Pe de altă parte, subiecții obligați să respecte regulile impuse de autoritate, pot fi tentați să corupă reprezentanții acestei autorități pentru a evita controlul sau sancționarea, deoarece toate competențele sunt cumulate de către același organ al administrației publice.

Prin urmare, se consideră necesar a revizui prevederile proiectului prin repartizarea sarcinilor de elaborare și aprobare a cadrului normativ și controlul respectării acestuia, de către entități distincte, potrivit principiilor de subordonare ierarhică și supraveghere a implementării corespunzătoare a politicilor statului în domeniul cinegetic.

Recomandări:

Se propun următoarele modificări:

La articolul 4. alin.(2) sarcina de aprobare a instrucțiunilor metodologice privind amenajarea fondului cinegetic se va atribui organului central de specialitate, adică Ministerului Mediului.

La articolul 5 alin.(5) sarcina aprobării modelului contractului de gestiune a fondului cinegetic se atribuie Guvernului, astfel cum este stipulat în art.8 alin.(2) din Legea vânătorii și fondului cinegetic nr.298/2018.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Cumularea competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - corupere activă
  - dare de mită
  - corupere pasivă
  - trafic de influență
  - abuz de serviciu
  - influențare necorespunzătoare

art.5

Articolul 5.

Modul de atribuire în gestiune a fondului cinegetic

(1) În scopul desfășurării activității cinegetice durabile, fondurile cinegetice sunt atribuite în gestiune prin licitație publică sau prin negocieri directe conform prevederilor alin. (3).

(2) Dreptul de gestionare a unui sau a mai multor fonduri cinegetice poate fi realizat de persoane juridice care întrunesc condițiile prezentei legi, sunt declarați câștigători ai licitației publice, cât și prin negocieri directe. (3) Dreptul de preemțiune la atribuirea în gestiune a unui sau a mai multor fonduri cinegetice îl au persoanele juridice care:

a) sunt gestionari a fondului forestier de stat, au calitatea de gestionar în baza unui contract de gestiune sau în baza unui contract de arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de gospodărire cinegetică pentru unele suprafețe de teren sau fond forestier care se regăsesc în fondul cinegetic delimitat;

b) pot face dovada investițiilor în scop de gospodărire cinegetică pentru perioada ultimilor 5 ani;

c) au deținut contractul de gestiune sau arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de gospodărire cinegetică care a încetat nu din culpa acestuia;

Obiecții:

Modul de atribuire în gestiune a fondului cinegetic este ambiguu reglementat, fiind insuficient descrisă procedura de atribuire, inclusiv: modul de informare a participanților, stabilirea unui termen de depunere a cererii de participare, actele ce urmează a fi prezentate, condițiile de eligibilitate, modul de informare a rezultatelor.

Totodată, nu este stipulat în ce situații se aplică procedura licitației publice și când se trece la procedura de negociere directă, fapt ce poate fi utilizat abuziv de către Administrator, prin selectarea procedurii convenabile, în funcție de candidatul și interesele urmărite de către administrator și persoana juridică interesată de gestionarea fondului cinegetic.

Suplimentar, se constată că în conținutul proiectului nu se menționează despre sarcina Guvernului de reglementare a modului de organizare și desfășurare a licitațiilor publice și negocierilor directe. Prin urmare, aceste proceduri urmează a fi descrise în prezentul proiect, astfel încât să asigure organizarea transparentă și imparțială a procedurii de atribuire și încheiere a contractului de gestiune.

Cu toate acestea, nu este clar de ce autorul optează pentru contractul de gestiune în detrimentul contractului de concesiune, reglementat de art.15 din Legea nr.121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice și Legea nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, unde se stabilește clar modul de atribuire a concesiunii, regimul juridic aplicabil acestora, precum și aspectele specifice atribuirii și executării concesiunilor respective.

Recomandări:

Se recomandă completarea proiectului prin descrierea procedurii de organizare și desfășurare a licitației publice și negocierilor directe, în ce condiții acestea se dispun, cine sunt subiecții și care sunt condițiile de eligibilitate pentru participarea la licitații/negocieri.

Totodată, se recomandă autorului de a opta pentru noțiunea de contract de concesiune.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - dare de mită
  - corupere pasivă

<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	<ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - corupere activă
--	---

- 3 -

art.7

Articolul 7. [...] (4) Plata cuantumul plății anuale pentru fondurile cinegetice atribuite în gestiune, se asigură de către gestionar și se realizează după cum urmează:

a) 50% din cuantumul plății anuale, prin intermediul Administratorului, proprietarilor/deținătorilor terenurilor, persoane fizice sau juridice care dețin în proprietate suprafețe de teren mai mari de 100 ha, la solicitarea ultimilor și doar în cazul care fac dovada proprietății și/sau APL de nivelul I, pe teritoriul administrativ al cărora se găsesc terenurile persoanelor fizice sau juridice cu o suprafață mai mică de 100 ha și care fac dovada proprietății, în condițiile legii;

b) 50% din cuantumul plății anuale Administratorului cu direcționarea, după caz, a cel puțin 10% pentru plata despăgubirilor produse de către speciile din fauna cinegetică;

(5) În perioada în care Administratorul gestionează fondurile cinegetice neatribuite în gestiune, acesta este scutit de plata cuantumul plății anuale.

Obiecții:

În conținutul normei nu este stipulat unde sa va vira plata plății anuale, iar modul de repartizare a banilor este confuz formulat. Prin urmare, nu este clar de cine se vor vira banii proprietarilor/deținătorilor de terenuri, Administrator sau autoritatea publică locală, fiind utilizat ambuguu conjucțiile „și/sau”, iar în cazul în care se vor transmite de către autoritatea publică locală de nivelul I nu este indicat cum vor ajunge banii la autoritatea publică, cine va fi responsabil de virarea lor.

Suplimentar, se atenționează asupra substituirii acronimului „APL” cu forma prelungită, corespunzător prevederilor art.54 alin.(1) din Legea nr.100/2017.

La alin.(5) nu este clar despre ce perioadă se indică în normă, despre perioada suspendării stipulate la art.6 din proiect, care durează 30 de zile, sau despre perioada până la încheierea unui nou contract de gestiune sau după rezilierea contractului și semnarea actului de predare-primire. În acest sens, este necesar de indicat expres la ce perioadă se referă autorul.

Recomandări:

Se recomandă revizuirea normei prin stabilirea clară a procedurii de virarea a plății Administratorului cât și autorității publice locale, prin stipularea autorității care va primi plata de la gestionar, cum vor fi virăți autorității publice locale și cind este responsabilă autoritatea publică locală să distribuie banii proprietarilor de terenuri.

Suplimentar, la alin.(5) este necesar de indicat expres la ce perioadă se referă autorul.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

art.11 alin.(2) lit.b)

Articolul 11. [...] (2) Drepturile și obligațiile personalului de specialitate al gestionarului [...]

b) personalul de specialitate are dreptul să verifice, în fondul cinegetic de a cărui pază este responsabil, carnetul de vânător, permisul de armă, permisul de vânătoare, muniția, producția de vânat, cu întocmirea unui act de constatare persoanelor care au încălcat prevederile prezentei legi și anunțarea imediată a autorităților cu competențe în domeniu și a gestionarului fondului cinegetic.

Obiecții:

Procedura realizată de către personalul de specialitate al gestionarului privind întocmirea actului de constatare, în cazul identificării persoanelor care au încălcat prevederile legii, este insuficient descris în privința temeiului de întocmire și efectului acestuia, ce se întâmplă cu actul de constatare după întocmire, care este finalitatea acestuia.

Subliniem că potrivit Codului de procedură penală nr.122/2003, la art.6 se stabilește că actul de constatare este „ [...] document prin care organul de constatare consemnează orice acțiune premergătoare urmăririi penale în vederea stabilirii și confirmării bănuielilor rezonabile că a fost săvârșită o infracțiune”. În acest sens, potrivit Codului contravențional nr.218/24.10.2008, agentul constatat este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională, fiind stabilit la art.400 - 423¹⁰, autoritățile publice ale căror funcționari au statut de agent constatat și sunt abilitați cu dreptul întocmirii actelor de constatare.

Prin urmare, se constată că întocmirea actului de constatare de către personalul de specialitate al gestionarului nu este de competența acestuia, întrucât potrivit cadrului normativ acesta nu are statut de agent constatat.

În acest sens, la art.405 din Codul contravențional se stabilește competența Inspectoratului pentru Protecția Mediului în constatarea și examinarea încălcărilor prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic stabilite la art.128 din Cod.

Recomandări:

În concluzie, se consideră necesar de exclus din competența personalului de specialitate al gestionarului de a întocmi acte de constatare.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprie sau contrare statutului entității/persoanei private
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

art.18

(1) Vânătoarea se practică în conformitate cu prevederile cadrului legislativ, numai de către vânători, titulari ai carnetului de vânător și permisului de vânătoare tipizat, eliberat de gestionarul fondului cinegetic, în limitele cotelor de recoltare conform reglementărilor privind organizarea și practicarea vânătorii.

Obiecții:

În normă se operează cu formulări generice pentru stabilirea modului și condițiilor de practicare a vânătorii, fiind utilizată trimiterea „în conformitate cu prevederile cadrului legislativ”, fără a se face trimitere la un act concret. Subliniem că, potrivit art.55 din Legea nr.100/2017 „(1) În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. (2) Trimiterea la normele altui act normativ se poate face la întregul său conținut sau doar la o reglementare distinctă. [...] (5) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ [...] se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.” Prin urmare, este necesar de specificat expres la care act normativ se face trimitere.

Totodată, în normă se menționează despre „reglementările privind organizarea și practicarea vânătorii”, însă în conținutul proiectului nu se stabilește elaborarea și aprobarea unor astfel de reglementări, respectiv se constată că norma este formulată ambiguu.

În acest sens, se consideră necesar de a stipula expres că Regulamentul privind organizarea și practicarea vânătorii va fi aprobat de către Guvern. Aceasta va acorda o transparență normelor din regulament și va asigura o coordonare corespunzătoare (în procesul de avizare) cu alte autorități publice, în ceea ce privește protecția fondului cinegetic. În caz contrar, omisiunea stabilirii sarcinii Guvernului de reglementare a modului și condițiilor de organizare și practicare a vânătorii, va oferi prevederii din proiect un caracter declarativ, lipsit de continuitate și aplicare.

Recomandări:

Se recomandă următoarele propuneri de modificare:

- de substituit sintagma „cadrului legislativ” cu precizarea exactă a actului normativ la care se face referință.
- de substituit textul „reglementărilor privind organizarea și practicarea vânătorii” cu textul „Regulamentului de organizare și practicare a vânătorii aprobat de Guvern”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase
- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

art.19

(1) Carnetul de vânător este înseriat și înregistrat într-un registrul distinct de către Administrator, la demersul societăților de vânători, care îl eliberează solicitanților ce dețin cetățenia Republicii Moldova și rezidenților Republicii Moldova, au vârsta de 18 ani, au un an de stagii și au susținut examenul de vânător în fața comisiei de examinare instituită conform Regulamentului aprobat de Administrator.

(2) Componenta comisiei de examinare se desemnează de către Administrator. Comisia este compusă din câte un reprezentant al Administratorului, al Inspectoratului pentru Protecția Mediului, al Ministerului Afacerilor Interne, al Institutului de Zoologie, și al gestionarului fondului cinegetic.

(3) Carnetul de vânător este valabil până la anularea acestuia în condițiile legii sau renunțarea de către titular.

Obiecții:

Potrivit conținutului proiectului, entitatea societate de vânători este insuficient descrisă, fiind omisă prezentarea formei de organizare (organizație necomercială) modul de organizare al acesteia, drepturi și responsabilități în domeniul cinegetic, or în art.5 al Legii nr.298/2018 este descrisă detaliat. Respectiv, pentru prezentarea clară a participanților în domeniul cinegetic se consideră necesar de completat proiectul cu o normă destinată descrierii societăților de vânători.

În ce privește instituirea și componența Comisiei de examinare pentru susținerea examenului de vânător, în proiect se stabilește că Regulamentul de constituire a comisiei cât și componența acesteia de aprobă de către Administrator, fapt ce se consideră abuziv întrucât în procesul de examinare participă reprezentanți ai mai multor entități, respectiv Regulamentul de organizare și desfășurare a examenului de vânător se va aproba prin ordin comun al autorităților membre ai Comisiei de examinare. Aprobarea prin ordin comun va asigura avizarea de către toți membrii de comisie, fapt ce va asigura transparența procedurii de examinare.

La alin.(2), termenul „se desemnează de către Administrator” nu este corect, întrucât membrii comisiei de examinare vor fi desemnați de către conducătorii instituțiilor din care aceștia fac parte și nu de către Agenția Moldsilva.

Totodată, nu este clară implicarea gestionarului fondului cinegetic în componența Comisiei de examinare, precum și cum va fi selectat și desemnat gestionarul. Întrucât gestionarul nu are calitate de reprezentant al autorităților publice, se consideră că prezența sa în comisi nu este necesară.

La aliniatul (3) utilizarea cuvintelor în „condițiile legii” nu corespund rigorilor de elaborarea a actelor normative statuate la art.55 din Legea nr.100/2017.

Recomandări:

- Se recomandă completarea proiectului prin stabilirea formei de organizare (organizație necomercială), drepturilor și responsabilităților în domeniul cinegetic a societăților de vânători;

- La alin.(1) cuvintele „Regulamentul aprobat de Administrator” se substituie cu „Regulamentul aprobat prin ordin comun al Agenției Moldilva, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Ministerului Afacerilor Interne, Institutului de Zoologie.”

- La alin.(2) cuvintele „se desemnează de Administrator” se substituie cu cuvintele „se aprobă prin ordinul Administratorului”.

- Cuvintele „și al gestionarului fondului cinegetic” se exclud.

- La alin.(3) cuvintele în „condițiile legii” se substituie cu cuvintele „alineatul 4”.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Norme de trimitere defectuoase ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	--

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul aprobării Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic, în acest sens fiind propusă abrogarea Legii nr.298/2018, intrată în vigoare la 01.03.2021.

Rigorile privind asigurarea transparenței decizionale au fost respectate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect. Dat fiind importanța subiectului abordat în proiectul de act normativ, și anume protecția și utilizarea rațională a faunei de interes cinegetic, se subliniază necesitatea consultării proiectului cu entitățile publice implicate în procesul de implementare a prevederilor proiectului, cum ar fi Ministerul Mediului, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția Moldsilva, Ministerul Afacerilor Interne, Institutul de Zoologie și autoritățile publice locale.

Urmare a examinării prevederilor proiectului au fost identificate lacune legislative, formulări ambigue, concurența normelor de drept, precum și identificarea reglementării lacunare a procedurilor administrative și descrierii atribuțiilor administratorului.

Prin urmare, în scopul ajustării prevederilor proiectului la rigorile de elaborare a actelor normative, sporirii clarității prevederilor, precum și prevenirii apariției incidentelor de integritate la implementarea proiectului în practică, se recomandă revizuirea proiectului prin prisma obiecțiilor și propunerilor de modificare enunțate în raport.

08.08.2023

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2023.08.08 11:47:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Daniela Carbuni , Inspector principal